

21 березня — Всесвітній день поезії.

Оформлення: портрети Л. Українки, І. Франка, О. Олесья, В. Сосюри, Л. Костенко, І. Андрусика, С. Йовенко. Книжкова виставка “Душа закохана твоя”.

Ведучий І.

Щиро вітаємо всіх з цим чудовим святом! Нехай слово, рима і мелодія наповнюють Ваші серця натхненням, добром, надією, вірою та любов'ю, а світ навколо роблять кращим. Хай живе вічна і прекрасна ПОЕЗІЯ! Змінюються часи і влада, змінюється життя і людський світогляд. Але незмінними залишаються найвищі істини, незмінною лишається людська потреба любити. Нерозгаданою залишається таємниця душі, в якій незгасним вогнем горить священне і нездоланне почуття любові. Тема любові є насправді вічною темою, що ніколи не покине ні літератури, ні мистецтва взагалі. Чому так? Бо люди закохуються, і це почуття перевертає їхні душі, оновлює їх, очищує, окриляє. Звісно, поети, люди творчі, чуйні та відкриті, не можуть оминати цієї такої високої і такої земної теми...

*Хоч раз її міцно обняти,
До серця свого пригорнуть,
До болю в уста цілувати,
А там уже будь-що-будь!*

Ведучий ІІ.

Кохання — одне з найкращих і найглибших людських почуттів, невичерпне та вічне, як саме життя. Його сила облагороджує, робить людину добрішою і кращою, спрямовує на величні діла і героїчні вчинки, а іноді змушує тяжко страждати. Кажуть, що про любов сказано все, але не всіма. Тобто кожен, поет він чи прозаїк, драматург чи людина зовсім не причетна до літератури, у житті обов'язково “пише” свою неповторну історію кохання.

Ведучий І.

Українська інтимна лірика — найбагатша, співуча, широка. І правдива — поети здебільшого, передають чудовою мовою свої емоції, які “матеріалізуються” (тут це книжкове слово доречно) і ллються до інших людей, “заряджають” їх тим духовним станом, що пережив поет. Тому спілкування з поезією збагачує духовний світ людини й неодмінно — додає йому шляхетності. “Зів'яле листя” Івана Франка; “Стояла я і слухала весну», “Лісова пісня” Лесі Українки; “Панно Інно...”, “Коли у твої очі дивлюся” П. Тичини; «На білу гречку впали роси» М. Рильського; «Так ніхто не любив», «Білі акації будуть цвісти» В. Сосюри; «У любові є будні, і свята» В. Симоненко; «Маруся Чурай», «Світлий сонет» Ліни Костенко — всі ці поезії сповнені почуттям — безумовно, реальним, іноді світлим, іноді болючим,

коли взаємним, а коли й нерозділеним.

Ведучий II.

*Стояла я і слухала весну,
Весна мені багато говорила,
Співала пісню дзвінку, голосну,
То знов таємно-тихо шепотіла.
Вона мені співала про любов,
Про молодощі, радощі, надії
Вона мені переспівала знов
Те, що давно мені співали мрії*

Ці рядки вийшли з-під пера талановитої поетеси Лесі Українки. У 9 років вона написала свій перший вірш “Надія”, а в 22 роки видала першу поетичну збірку “На крилах пісень”. “З часів Шевченка Україна не чула такого сильного, гарячого поетичного слова, як з вуст цієї слабосильної хворої дівчини” — писав Іван Франко.

Ведучий I.

*Не жаль мені, що я тебе кохаю,
Та в нас дороги різно розійшлись.
Ні, не кажи, що зійдуться колись!
Не зійдуться, мій друже, я те знаю.
Моє кохання — то для тебе згуба.
Ти наче дуб високий та міцний,
Я ж наче плющ, похилий та смутний, —
Плюща обійми гублять силу дуба.
Та без притулку плющ зелений в'яне,
Я не зав'яну, я знайду руїни,
Я одягну обдерті, вбогі стіни.
Зелений плющ оздобою їм стане.
В країну смутку вітерець прилине
І принесе мені луну розмови
Від мого дуба любого з діброви,
І спогад любих літ повік не згине.*

Ведучий II.

Згадаємо Івана Франка і Ольгу Рошкевич, їхнє чисте і світле кохання. У листі до Кримського Іван Якович писав: «Ще у гімназії я влюбився у дочку одного руського попа. Наша любов тяглася 10 літ, батьки зразу були схильні мені, надіючись, що зроблю блискучу кар'єру, але по моїм процесі 1878-1879 рр. заборонили мені з'являтися в своїм домі, а в 1880 році присилювали панну вийти заміж за іншого... Се був для мене важкий удар». Він любив її усе життя. Ідеал не перестає ніколи бути ідеалом, якщо його навіть втрачають.

*Як почувеш вночі край свого вікна,
Що хтось плаче і хлипає важко,
Не тривожся зовсім, не збавляй собі сна,
Не дивися в той бік, моя пташко!
Се не та сирота, що без мами блука,
Не голодний жебрак, моя зірко,
Се розпука моя, невтишима туга,
Се любов моя плаче так гірко.*

А поезія «Чого являєшся мені...» належить до шедеврів інтимної лірики. Це надривно-зажурений вибух людського почуття :

*Чого являєшся мені
У сні?
Чого звертаєш ти до мене
Чудові очі ті ясні,
Сумні,
Немов криниці дно студене?
Чому уста твої німі?
Який докір, яке страждання
Яке несповнене бажання
На них мов зарево червоне,
Займається і знову тоне
У тьмі?
Чого являєшся мені
У сні?
В житті ти мною згордувала,
Моє ти серце надірвала,
Із нього визвала одні
Оті ридання голосні —
Пісні.
В житті мене ти й знать не знаєш,
Ідеш по вулиці — минаєш,
Вклонюся — навіть не зирнеш
І головою не кивнеш,
Хоч знаєш, знаєш, добре знаєш,
Як я люблю тебе без тями,
Як мучусь довгими ночами
І як літа вже за літами
Свій біль, свій жаль, свої пісні
У серці здавлюю на дні...*

Ведучий І.

Яскравою зорею на небосхилі української поезії спалахнула творчість Олександра Олесь. Олесь з'явився у саду української поезії, наче влетів

соловей, і затьохкав, і зачарував. У кожному вірші билася пісня, як пташка, в рядках звучали мелодії які композитори підхоплювали і охоче клали поезії на музику. Його поезії про кохання мелодійні, і ніжні, і ніби самі переливаються у музику.

*Сміються, плачуть солов'ї
І б'ють піснями в груди:
«Цілуй, цілуй, цілуй її, —
Знов молодість не буде!*

*Ти не дивись, що буде там,
Чи забуття, чи зрада:
Весна іде назустріч вам,
Весна в сей час вам рада.*

*На мент єдиний залиши
Свій сум, думки і горе —
І струмись власної душі
Улий в шумляче море.*

*Лови летючу мить життя!
Чаруйсь, хмільй, впивайся
І серед мрій і забуття
В розкошах закохайсь...*

Ведучий П.

Українська інтимна лірика ХХ століття представлена поезіями П. Тичини, М. Рильського, В. Сосюри, В. Симоненка, А. Малишка та багатьох інших митців. Поет не може не оспівати це почуття, бо він своєю поезією закликає йти читачів назустріч життю і сам іде попереду. Інтимна лірика П. Тичини — це прекрасні поезії «Ви знаєте, як липа шелестить?», «Коли в твої очі дивлюся», «О панно Інно...». У них — щире освідчення ліричного героя коханій, його глибоке почуття і юнацька замріяність:

*Ви знаєте, як липа шелестить
У місячні весняні ночі? —
Кохана спить, кохана спить,
Піди збуди, цілуй їй очі,
Кохана спить...
Ви чули ж бо: так липа шелестить.
Ви знаєте, як сплять старі гаї? —
Вони все бачать крізь тумани.
Ось місяць, зорі, солов'ї...
"Я твій", - десь чують дідугани.
А солов'ї!..*

Та ви вже знаєте, як сплять гаї!

Чарівною музичністю, яскравою образністю та схвильованістю нещасливого кохання вражає мене поезія «О панно Інно...»

*О панно Інно, панно Інно!
Я — сам. Вікно. Сніги...
Сестру я Вашу так любив —
Дитинно, злотоцінно.
Любив? — Давно. Цвіли луги...
О люба Інно, ніжна Інно,
Любові усміх квітне раз — ще й тлінно.
Сніги, сніги, сніги...
Я Ваші очі пам'ятаю,
Як музику, як спів.
Зимовий вечір. Тиша. Ми.
Я Вам чужий — я знаю.
А хтось кричить: ти рідну стрів!
І раптом — небо... шепіт гаю...
О ні, то очі Ваші. — Я ридую.
Сестра чи Ви? — Любив...*

Ведучий I.

Лірика Максима Рильського допомагає зрозуміти одну із наймудріших істин: «Вміє розставатись той, хто вмів любити». Інтимна лірика М. Рильського — це вивірене роками почуття до жінки: від юнацьких захоплень до любові мудрої і досвідченої людини:

*...Яблука доспіли, яблука червоні!..
Вже й любов доспіла під промінням теплим,
І її зірвали радісні уста...*

*...Гей, поля жовтіють, і синіє небо
Плугатар у полі ледве маячить...
Поцілуй востаннє, обніми востаннє;
Вміє розставатись той, хто вмів любить...*

*...Всю душу — за усміх, хоч, може, й нещирий,
Всю душу — за голос, хоч, може, й лукавий,
За щастя без міри, за муку без міри,
За те, що ти, може, — лиш вицвіт уяви!..*

Ведучий II.

Володимира Сосюру називають “українським Єсеніним”, співцем кохання. Це йому належать слова, які б хотіла почути кожна дівчина чи жінка, в яку

епоху вона не жила:

*Так ніхто не кохав. Через тисячі літ
лиш приходить подібне кохання.
В день такий розцвітає весна на землі
І земля убирається зрання...
Дише тихо і легко в синяву вона,
протягає до зір свої руки...
В день такий на землі розцвітає весна
і тремтить од солодкої муки...*

Ліричний герой інтимної поезії В. Сосюри весь у полоні кохання, і все йому бачиться в щасливому цвітінні, у чаруючих звуках радісних мелодій:

*Васильки у полі, васильки у полі,
І у тебе, мила, васильки з-під вій,
І гаї синіють ген на видноколі,
І синіє щастя у душі моїй.*

П. Тичина, М. Рильський, В. Сосюра — такі різні і несхожі поети, яких об'єднала тема найпрекраснішого з людських почуттів — тема кохання.

Ведучий І.

Тема кохання наскрізна в творчості Ліни Костенко. Її інтимна поезія — це класика української любовної лірики. Її поезії своєрідні, красиві своєю закінченістю, мистецьким виконанням. Кожен вірш Ліни Костенко, кожна її фраза вражають. Любов для поетеси — почуття світле. Недарма поезія, у якій ідеться про закоханість 17-річної дівчини, названа “Світлим сонетом”:

*Як пощастило дівчині в сімнадцять,
сімнадцять гарних неповторних літ!
Ти не дивись, що дівчина сумна ця.
Вона ридає, але все як слід.*

*Вона росте ще, завтра буде вишенька.
Але печаль приходить завчасу.
Це ще не сльози — це квітуча вишенька,
що на світанку струшує росу.*

*Вона в житті зіткнулась з неприємністю:
хлопчина їй не відповів взаємністю.
І то чому: бо любить іншу дівчину,
а вірність має душу неподількову.*

Ти не дивись, що дівчина сумна ця.

Як пощастило дівчинці в сімнадцять!

Про правдивість поезії Ліни Костенко свідчить те, що вірші поетеси люблять люди різного віку. Кожна жінка ніби впізнає себе в них:

*Спини мене отямся і отям
Така любов буває раз в ніколи
Вона ж промчить над зламаним життям
За нею будуть бігти видноколи
Вона ж порве нам спокій до струни
Вона ж слова поспалює вустами
Спини ж мене і схамени
Ще поки можу думати — востаннє
Ще поки можу але вже не можу
Настала черга й на мою зорю
Чи біля тебе душу відморозжу
Чи біля тебе полум'ям згорю.*

Ведучий II.

Творчість Світлани Йовенко — утвердження найвищого злету людської душі, її сподівань, мрій. Кожна поетична книжка Світлани Йовенко — це світла молитва за право кожної людини бути собою. У творчому доробку письменниці низка поетичних книг: “Голубе полум'я”, “Обличчя вітру”, “Бузок у січні”. Ліричний цикл “Минутися тобі...” — своєрідний епіцентр творчості Світлани Йовенко. Драматизм почуттів, емоційні спалахи і відчуття. Головним персонажем дійства є почуття — красиве, чисте, натхненне:

*...Лише одне: що в світі двоє нас,
що перший — вітер, ніжний і скажений,
і все твоє життя — то лист до мене.
Усе в нас вперше. І в останній раз...*

*...Бо небо це — моє. І в ньому — ти
Минутися тобі не обіцяю
Сльозою в тому небі я сіяю,
усміхнена, сльозою замерзаю, —
когось же треба, щоб тобі світив!..*

Ведучий I.

У небагатій на інтимну лірику поезії Івана Андрусяка чоловічі сентименти до юної жінки поєднуються з романтичними атрибутами любовних сцен із минулих епох:

Жовтий вечір. Оранжеві свічі.

*Кварта вищвілого вина.
Ти вина моя перша і вічна.
Ти єдина моя вина.*

*По дорозі безпечної долі,
По дорозі битого шкла
Я несу тебе, вірну і голу,
Не втираючи осінь з чола.*

*Ти мовчиш. Ти повинна мовчати.
З-під зачинених мертво очей
Тихо сочиться страх дитинчати
І повільно по щічці тече..*

Ведучий II.

Інтимна лірика Тетяни Пишнюк пронизана сумом самотньої жінки за коханим, якого немає поруч. Її героїня переживає щемливі почуття до ідеалізованого чоловіка, якого вона називає “казковим Греєм”. Тож лірична героїня збірки “Музика самотньої печалі” печалиться тим, що обставини роз'єднали її з близьким чоловіком:

*Уже і ранок вибрався з туману,
Подався через поле навмання.
Без тебе я самотня, мій коханий.
Немов життя без завтрашнього дня.*

*Вигойдується вітер в верховітті,
Засліплений красою жовтих фей,
Мені так журно в цім чарівнім світі.
Так нестача тебе, казковий Грей.*

*А моя осінь має жовті крила.
І я своїх надій не хороню.
Бо ще побачу я твої вітрила,
Як спалахи купальського вогню.*

Ведучий I.

Кохання — це завжди вихід за межі буденного, що нагадує сон. Як про напівзабутий сон, пише про кохання Анатолій Перерва. У вірші “Любов — це сон” поет пригадує свої пристрасні захоплення жінками, що траплялись у його житті, як спалах, особливий стан душі:

*Любов — це сон, якого не згадаю.
Лиш пам'ятаю — радісно було!
Ущент розбите дзеркало складаю,*

Щоб зазоріло в нім твоє чоло.

*Була така ти рідна і моя вся,
Тоненька і тремтяча, мов свіча.
Над першим смутком легко я сміявся,
Над другим — довго в розпачі мовчав.*

*Ось ми ідем. І місяць кладку стелить —
Вузька кладка, тьмяна і хистка!
Роса досвітня по холодних стеблах
Беззахисна і болісно стіка...*

*Так прагнув я вернути сон юначий!
З уламків скла я дзеркало стулив.
Але тебе у ньому не побачив —
Лиш спалах щастя очі обпалив.*

Віра в людину, у непереможність добра, у велич світла любові в творчості щойно згаданих поетів додає нам сили. На щодень. Повсякчас. У поезіях цих поетів дзвенить безконечна казка буття. Так добре і затишно всім, хто переступить поріг їх творчості. Бо, переступивши раз, кожен з нас там залишаються назавжди.

Використана література:

1. Левченко Г. Квітковий стиль та уламки орфічного міфу в ліриці Л. Українки / Г. Левченко // Слово і час. — 2012. — № 2 — С. 21-31.
2. Мудрак О. Інтимна, любовна та еротична лірика: диференціація понять / О. Мудрак // Слово і час. — 2009. — № 11. — С. 74-77.
3. Чари ночі: українська любовна лірика. — Харків : Фоліо, 2007. — 254 с.
4. Шпольська Т. Любовна лірика Івана Франка : сценарій / Т. Шпольська // Шкільна бібліотека. — 2011. — № 7. — С. 92-94